

Minister Rozwoju,
Pracy i Technologii

Data: 15 października 2021 r.

Znak sprawy:

Pani

Pan

Kancelaria Adwokacka

ZAWIADOMIENIE O SPOSOBIE ZAŁATWIENIA PETYCJI

Minister Rozwoju, Pracy i Technologii działając na podstawie art. 13 ust. 1 ustawy z dnia 11 lipca 2014 r. o petycjach (Dz. U. z 2018 r. poz. 870) zawiadamia, że po rozpatrzeniu Państwa petycji z dnia 7 lipca 2021 r., w sprawie zmiany przepisów art. 49f, art. 48b w zw. z art. 49e pkt 3 i 4, art. 49 ust. 1a w zw. z art. 49a ust.2, art. 49a ust. 2a i 4 w zw. z art. 49e pkt 5, art. 49e pkt 6, art. 51 ust. 3 w z. z art. 51, art. 59i, art. 9 ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. – Prawo budowlane (Dz. U. z 2020 r. poz. 1333, z późn. zm.), dalej jako „ustawa - Prawo budowlane”, skierowanej do Prezesa Rady Ministrów, przekazanej zgodnie z właściwością Ministrowi Rozwoju, Pracy i Technologii oraz petycji o tożsamej treści skierowanej bezpośrednio do Ministra Rozwoju, Pracy i Technologii uznał, iż petycja nie zasługuje na uwzględnienie.

UZASADNIENIE

Przedmiotem rozpatrywanej petycji są postulaty w sprawie zmiany ustawy – Prawo budowlane. W przeważającej mierze wnioski te dotyczą postępowań uregulowanych w rozdziale 5a ustawy – Prawo budowlane zatytułowanym „Postępowanie w sprawie rozpoczęcia i prowadzenia robót budowlanych z naruszeniem ustawy”. Przed szczegółowym odniesieniem się do poszczególnych postulatów należy na wstępie zaznaczyć, iż prowadzenie robót budowlanych bez wymaganej decyzji o pozwoleniu na budowę, bez wymaganego zgłoszenia albo pomimo wniesienia sprzeciwu do tego zgłoszenia, bądź w jakikolwiek inny sposób naruszający zasady określone na gruncie prawa budowlanego, stanowi poważne naruszenie prawa, a ponadto może prowadzić do zagrożenia bezpieczeństwa. Działania te nie mogą znajdować uznania w społeczeństwie, dlatego też konsekwencje przewidziane dla takich naruszeń muszą być odpowiednio sankcjonowane, tak aby

zniechęcały obywateli do takich postępowań. Przechodząc do szczegółowego odniesienia się do wnioskowanych zmian, wyjaśniam, co następuje.

Ad 1. Odnosząc się do propozycji zawartych w pierwszym punkcie należy w pierwszej kolejności podkreślić, iż nie należy utożsamiać uproszczonego postępowania legalizacyjnego uregulowanego w art. 49f - 49i ustawy – Prawo budowlane z postępowaniem prowadzonym w przypadku nielegalnych istotnych odstępień od pozwolenia na budowę, które uregulowane jest w art. 50-51 tej ustawy.

Uproszczone postępowanie legalizacyjne dotyczy bowiem budowy, która została zakończona, natomiast postępowanie w sprawie istotnych odstępień od pozwolenia na budowę lub dokumentacji projektowej prowadzone na podstawie art. 50 i 51 ustawy - Prawo dotyczy budowy, która trwa i nie została jeszcze zakończona. Zakończenie budowy w tym przypadku może nastąpić legalnie na skutek odpowiedniej procedury związanej z oddaniem obiektu budowlanego do użytkowania (tj. po skutecznym zawiadomieniu o zakończeniu budowy, albo po uzyskaniu pozwolenia na użytkowanie), w ramach której budowa podlega w dużej części weryfikacji pod kątem dokonania odstępstw od pozwolenia na budowę i dokumentacji projektowej. Nieuzasadnione jest więc tak liberalne legalizowanie naruszeń dotyczących istotnych odstępstw w zakresie trwającej budowy, jak zostało to zaproponowane. Tym bardziej, iż przyjęcie proponowanego w rozpatrywanej petycji rozwiązania mogłoby zachęcać do omijania prawa poprzez dokonywanie takich zmian i oddawanie do użytkowania obiektu po nieco dłuższym czasie.

Także propozycja zmiany przesłanki czasu wszczęcia uproszczonego postępowania legalizacyjnego z 20 lat do 15 lat wydaje się bezzasadna. Należy mieć na uwadze, że regulacje prawne w tym zakresie zostały wprowadzone do ustawy – Prawo budowlane stosunkowo niedawno na podstawie ustawy z dnia 13 lutego 2020 r. o zmianie ustawy – Prawo budowlane oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 471, z późn. zm.), która obowiązuje od dnia 19 września 2020 r.

W ramach prac nad ww. ustawą przeprowadzone zostały odpowiednie analizy, w wyniku których rozpatrzone zostały poszczególne aspekty nowego uproszczonego postępowanie legalizacyjnego, w tym przesłanki do jego wszczęcia. W konsekwencji przepisom regulującym tę kwestię zostało nadane obowiązujące brzmienie.

Ad 2. W pierwszej kolejności należy mieć na uwadze, iż jak wskazano na wstępie, samowola budowlana jest poważnym naruszeniem prawa, a procedura przewidziana w tym zakresie powinna być na tyle restrykcyjna aby zniechęcić do wykonywania robót budowlanych z naruszeniem prawa. W przeciwnym przypadku inwestorzy byłiby zachęceni do realizacji inwestycji wbrew przepisom.

Stąd też restrykcyjne regulacje dotyczące rozbiórek i przepisy dotyczące opłat legalizacyjnych. Należy także wskazać, iż celem postępowania legalizacyjnego jest uregulowanie niewłaściwego stanu prawnego budowli. Z punktu widzenia prawa budowlanego nie ma znaczenia wina osoby będącej właścicielem samowolnie wybudowanego obiektu budowlanego (brak jest takiej przesłanki). Dlatego też zarówno inwestor (sprawca samowoli budowlanej), jak również właściciel (który np. nabył obiekt budowlany od inwestora albo po nim odziedziczył), są obowiązani przejść tę samą ścieżkę prawną w celu uregulowania nieprawidłowego stanu prawnego. Należy przy tym dodać, iż zróżnicowanie w tym zakresie także mogłoby stanowić zachętę do celowego omijania prawa.

W tym miejscu trzeba zwrócić także uwagę, iż zgodnie z art. 49c ustawy – Prawo budowlane, w przypadku opłat legalizacyjnych, które stanowią często najbardziej dotkliwy element postępowania w sprawie samowoli budowlanych mogą one zostać rozłożone na raty, termin ich płatności może zostać odroczony albo sama opłata może zostać umorzona. Tym samym obowiązujące przepisy przewidują w tym zakresie złagodzenie dolegliwości z uwagi na różny stan faktyczny.

Odnosząc się natomiast do przedstawionej w tym punkcie propozycji zmiany art. 48b ust. 2 pkt 1 ustawy – Prawo budowlane (w wystąpieniu błędnie przywołano art. 49b) należy wskazać, iż kwestie związane z wydawaniem zaświadczeń reguluje ustawa z dnia 14 czerwca 1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2021 r. poz. 735), dalej jako „Kpa”, dlatego też nie wydaje się zasadne wprowadzanie regulacji w tym zakresie do ustawy – Prawo budowlane.

Jednocześnie należy wskazać, iż kwestia zgodności inwestycji budowlanej z regulacjami planistycznymi jest szczególnie istotna, gdyż zgodnie z art. 49 ust. 1 pkt 2 ustawy – Prawo budowlane właściwy organ nadzoru budowlanego, w przypadku przedłożenia dokumentów legalizacyjnych, sprawdza zgodność projektu zagospodarowania działki lub terenu z przepisami, a więc także z obowiązującym miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego.

Ad 3. Odnosząc się do przedstawionej w tym punkcie propozycji zmiany art. 49 ust. 1a ustawy – Prawo budowlane poprzez uzupełnienie tego przepisu o słowo „braki”, także ten postulat należy uznać za niezasadny. Zgodnie bowiem z ww. przepisem w przypadku stwierdzenia nieprawidłowości w dokumentach legalizacyjnych w zakresie, o którym mowa w ust. 1, organ nadzoru budowlanego wydaje postanowienie o obowiązku usunięcia tych nieprawidłowości w wyznaczonym terminie. Z kolei art. 49 ust. 1 ustawy – Prawo budowlane, do którego odsyła ust. 1a, odnosi się do sprawdzenia:

- 1) kompletności dokumentów legalizacyjnych, w tym kompletność projektu budowlanego;
- 2) zgodności projektu zagospodarowania działki lub terenu z przepisami ustawy, w tym zgodność z przepisami techniczno-budowlanymi.

Z powyższego wynika więc, że za nieprawidłowość należy uznać nie tylko niezgodność dokumentacji z przepisami, ale także niekompletność dokumentów legalizacyjnych.

Należy przy tym zauważyć, że podobnie skonstruowane są inne przepisy ustawy – Prawo budowlane, jak np. art. 35 ust. 3. Tym samym przyjęcie przedstawionej propozycji powodowałoby niejednolite podejście do podobnych zagadnień w różnych przepisach ustawy.

Ad 4. W pierwszej kolejności należy wyjaśnić, iż wymóg uiszczenia opłaty legalizacyjnej jeszcze przed wydaniem decyzji legalizacyjnej nie został określony w ww. nowelizacji ustawy – Prawo budowlane, która weszła w życie z dniem 19 września 2020 r. Procedura taka wynikała bowiem także z ustawy – Prawo budowlane w brzmieniu obowiązującym przed tą nowelizacją.

Niemniej jednak należy wskazać, iż w proponowanym przypadku opłata taka musiałaby stać się zaległością podatkową, a jej ściąganiem musiałyby zajmować się organy podatkowe. Organy nadzoru budowlanego nie mają zarówno instrumentów prawnych jak również zasobów kadrowych, aby zajmować się takimi sprawami. Tym samym takie ewentualne rozwiązanie wymagałoby uzgodnienia z Ministrem Finansów. Odnośnie problemów związanych z kredytowaniem należy zwrócić uwagę, że obowiązek uiszczenia opłaty legalizacyjnej może zostać odroczone lub rozłożony na raty. Art. 49c ust. 1 i 2 ustawy – Prawo budowlane stanowi bowiem, że do opłat legalizacyjnych w zakresie nieuregulowanym w ustawie, stosuje się odpowiednio przepisy działu III ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. - Ordynacja podatkowa (Dz.U. z 2019 r. poz. 900, z późn. zm.), z tym że uprawnienia organu podatkowego przysługują wojewodzie. Złożenie wniosku, o którym mowa w art. 67a § 1 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. - Ordynacja podatkowa, powoduje zawieszenie postępowania administracyjnego prowadzonego na podstawie art. 48 do dnia rozstrzygnięcia wniosku, a w przypadku rozłożenia opłaty legalizacyjnej na raty lub odroczenia płatności - do dnia upływu terminu wniesienia całej opłaty.

Ad 5. W zakresie postulatów przedstawionych w piątym punkcie na wstępie należy zwrócić uwagę, że art. 48 ustawy – Prawo budowlane nie przewiduje wyjątków w odniesieniu do zakresu wstrzymania budowy, w związku z tym cała budowa, a nie tylko pewna jej część, musi być wstrzymana. Kontynuowanie jakichkolwiek robót budowlanych związanych z budową, pomimo wydania postanowienia w tym przedmiocie jest niedopuszczalne.

Odnosnie postulatów wprowadzenia możliwości dokonania „upomnienia” przez organ nadzoru budowlanego inwestora naruszającego postanowienie o wstrzymaniu robót budowlanych z pouczeniem o grożącej sankcji oraz zrównania postępowań z art. 48 ustawy – Prawo budowlane oraz art. 50 tej ustawy w części dotyczącej zakresu rozbiórki, jaki może być w ramach danego postępowania nakazany należy wyjaśnić, iż postępowania uregulowane w rozdziale 5a ustawy – Prawo budowlane różnią się w stopniu restrykcyjności, bowiem przewidziane są dla różnych sytuacji. Postulowane zrównanie skutków przewidzianych w ramach tych postępowań prowadziłyby do złagodzenia postępowania, o którym mowa w art. 48 ustawy – Prawo budowlane. Należy przy tym ponownie i kategorycznie podkreślić, iż samowola budowlana jest poważnym naruszeniem prawa, z którym powinny wiązać się odpowiednie konsekwencje.

W odniesieniu natomiast do postulatu wydania wiążącej wykładni obowiązujących przepisów należy wyjaśnić, iż Minister Rozwoju, Pracy i Technologii nie posiada takich uprawnień, a organy administracji publicznej orzekające w sprawach indywidualnych posiadają samodzielność orzeczniczą w ramach przyznanych im przepisami prawa właściwości i kompetencji.

Ad 6. Przedstawione w tym punkcie postulaty związane ze stosowaniem art. 51 ustawy – Prawo budowlane w kontekście spójności między legalnie prowadzoną inwestycją a inwestycją z nielegalnie wykonanymi odstępstwami od zatwierdzonego projektu budowlanego były szczegółowo analizowane podczas prac nad ww. ustawą z dnia 13 lutego 2020 r., która obowiązuje od dnia 19 września 2020 r. Niemniej jednak ponowna analiza problemów związanych ze stosowaniem tych przepisów wymaga przeprowadzenia wspólnie z Głównym Urzędem Nadzoru Budowlanego podczas ewentualnych przyszłych prac legislacyjnych w tym zakresie.

Ad 7. W pierwszej kolejności należy podkreślić, iż użytkowanie obiektu budowlanego bez dokonania odpowiedniej procedury kończącej budowę, podobnie jak prowadzenie robót budowlanych z naruszeniem prawa, także jest niedozwolone.

Nowelizacja ustawy – Prawo budowlane, która weszła w życie 19 września 2020 r., zmieniła przepisy dotyczące karania za nielegalne użytkowanie obiektu budowlanego poprzez uchylenie art. 57 ust. 7 przewidującego karę za nielegalne przystąpienie do użytkowania obiektu budowlanego (tj. jednorazowego czynu, który miał miejsce w przeszłości) oraz dodanie art. 59i, który przewiduje sankcję za to, że w momencie karania obiekt budowlany jest nielegalnie użytkowany. W kontekście art. 59i ustawy – Prawo budowlane moment przystąpienia do nielegalnego użytkowania nie ma znaczenia. Art. 59i ustawy dotyczy bowiem karania za zupełnie inny czyn (za nielegalne użytkowanie w danym momencie, a nie za przystąpienie

w przeszłości do tego użytkowania), tym samym zasada *lex retro non agit* nie ma zastosowania do art. 59i ustawy, gdyż przedmiotem tego przepisu nie mogą być zdarzenia przeszłe, mające miejsce przed 19 września 2020 r.

Nie znajduje również uzasadnienia wprowadzenie zakazu wymierzania takich kar po upływie 5 lat od przystąpienia do użytkowania, bowiem po upływie tego okresu organy nadzoru budowlanego utraciłyby możliwość podejmowania działań w przypadku nielegalnego użytkowania.

Ad 8. Odnosząc się do wniosku zawartego w pierwszej części punktu 8 należy wyjaśnić, iż zgodnie z art. 29 ust. 5 ustawy – Prawo budowlane, inwestor zamiast dokonania zgłoszenia dotyczącego budowy, o której mowa w art. 29 ust. 1, lub robót budowlanych, o których mowa w art. 29 ust. 3, może wystąpić z wnioskiem o wydanie decyzji o pozwoleniu na budowę. Tym samym inwestor w przypadku wystąpienia potrzeby uzyskania zgody na odstępstwo od przepisów techniczno-budowlanych, może wystąpić do właściwego organu administracji architektoniczno-budowlanej o wydanie decyzji o pozwoleniu na budowę, mimo iż nie jest to obowiązkowe.

Odnosząc się zaś do postulatu dotyczącego wprowadzenia możliwości uzyskania zgody na odstępstwo od przepisów techniczno-budowlanych dla inwestycji zrealizowanych z naruszeniem przepisów prawa budowlanego należy wskazać, iż instytucja odstępstwa od przepisów techniczno-budowlanych powinna być traktowana z należytą powagą i, tak jak stanowi art. 9 ustawy – Prawo budowlane, powinna nosić znamiona przypadku szczególnie uzasadnionego, poddanego specjalnym rygorom. Tym samym za niewłaściwe należy uznać umożliwianie stosowania przedmiotowych odstępstw w przypadkach naruszenia prawa.

Ad 9. Realizacja postulatu przedstawionego w tym punkcie sprowadza się do zmiany Kpa w takim zakresie, aby art. 154 Kpa miał zastosowanie do decyzji nakazowych. Jednak postulat ten wykracza poza kompetencje przypisane Ministrowi Rozwoju, Pacy i Technologii, bowiem zmiany Kpa należą do zakresu właściwości Ministra Sprawiedliwości.

Ad 10. Problematyka abolicji samowoli budowlanych była już przedmiotem orzecznictwa Trybunału Konstytucyjnego, który w wyroku z dnia 20 kwietnia 2011 r., sygn. Akt. Kp 7/09, jednoznacznie uznał takie rozwiązanie za niezgodne z Konstytucją RP.

Należy przy tym dodać, iż kwestia ta była szczegółowo analizowana przez resort przy okazji procedowania ww. ustawy z dnia 13 lutego 2020 r. o zmianie ustawy – Prawo budowlane oraz

niektórych innych ustaw, w ramach której finalnie wprowadzone zostało uproszczone postępowanie legalizacyjne.

Ad 11. W zakresie punktu jedenastego należy wskazać, iż uchwalona przez Sejm RP w dniu 17 września 2021 r. ustawa o zmianie ustawy – Prawo budowlane oraz ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym ma na celu wprowadzenie prostych rozwiązań prawnych umożliwiających szybszą budowę domów jednorodzinnych w celu zaspokojenia własnych potrzeb mieszkaniowych inwestora. Ułatwienia te przewidziane są dla wolnostojących, nie więcej niż dwukondygnacyjnych budynków mieszkalnych jednorodzinnych o powierzchni zabudowy do 70 m², których obszar oddziaływania mieści się w całości na działce lub działkach, na których został zaprojektowany.

Procedowane w ramach ww. nowelizacji zmiany przepisów ustawy – Prawo budowlane w efekcie będą skutkować możliwością budowy ww. budynków w uproszczonej procedurze, tj. na podstawie ułatwionego zgłoszenia, bez obowiązku ustanowienia kierownika budowy oraz bez prowadzenia dziennika budowy.

Ułatwienia w procedurze zgłoszenia polegać będą natomiast na wyłączeniu możliwości zgłoszenia przez organ administracji architektoniczno-budowlanej sprzeciwu do dokonanego przez inwestora zgłoszenia budowy takich domów. Tym samym do budowy będzie można przystąpić od razu po doręczeniu organowi administracji architektoniczno-budowlanej takiego zgłoszenia. Organ administracji architektoniczno-budowlanej po otrzymaniu zgłoszenia nie będzie dokonywał jego sprawdzenia - za wystarczające w tych przypadkach będzie oświadczenie projektanta o sporządzeniu projektu zgodnie z obowiązującymi przepisami i zasadami wiedzy technicznej. Jednocześnie dodany zostanie obowiązek dołączania przez inwestora do zgłoszenia oświadczeń o tym, że:

- planowana budowa jest prowadzona w celu zaspokojenia własnych potrzeb mieszkaniowych - składanego pod rygorem odpowiedzialności karnej,
- przyjmuje on odpowiedzialność za kierowanie budową w przypadku nie ustanowienia kierownika budowy,
- dokumentacja dołączona do zgłoszenia jest kompletna.

Ad 12. Należy wyjaśnić, iż wszystkie organy administracji publicznej orzekające w sprawach indywidualnych, w tym organy administracji architektoniczno-budowlanej oraz organy nadzoru budowlanego posiadają samodzielność orzeczniczą w ramach przyznanej im przepisami prawa właściwości. Oznacza to, że organ który prowadzi postępowanie, samodzielnie podejmuje

działania prowadzące do załatwienia sprawy. A zatem organ samodzielnie dokonuje interpretacji przepisów w oparciu o konkretny stan faktyczny.

Uzasadnienie dokonywanych działań musi być przez organ zawarte w wydawanych rozstrzygnięciach bowiem jak stanowi art. 107 § 1 pkt 6 Kpa w decyzji musi być zawarte uzasadnienie faktyczne i prawne. Uzasadnienie prawne powinno zawierać wyjaśnienie podstawy prawnej decyzji, z przytoczeniem przepisów prawa (zob. art. 107 § 2 Kpa). Podobne wymogi występują w przypadku postanowień (zob. art. 124 Kpa).

W przypadku nieprawidłowego załatwienia sprawy przez organy, inwestor ma prawo do zaskarżenia wydanego rozstrzygnięcia do organu wyższego stopnia na zasadach określonych w Kpa, a po wyczerpaniu administracyjnych środków zaskarżenia – do sądów administracyjnych, zgodnie z przepisami ustawy z dnia 30 sierpnia 2002 r. Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi (Dz. U. z 2019 r. poz. 2325, z późn. zm.). W przypadku innego naruszenia obowiązków służbowych przez pracowników organów, inwestor ma prawo do wniesienia skargi, w trybie określonym w przepisach Działu VIII Kpa.

Należy przy tym również wskazać, iż kpa w art. 9 zobowiązuje organy administracji publicznej do należytego i wyczerpującego informowania stron o okolicznościach faktycznych i prawnych, które mogą mieć wpływ na ustalenie ich praw i obowiązków będących przedmiotem postępowania administracyjnego. Organy czuwają nad tym, aby strony i inne osoby uczestniczące w postępowaniu nie poniosły szkody z powodu nieznamości prawa, i w tym celu udzielają im niezbędnych wyjaśnień i wskazówek.

Odnosnie różniącej się praktyki organów administracji architektoniczno-budowlanej oraz organów nadzoru budowlane, należy również dodać, iż Główny Urząd Nadzoru Budowlanego prowadzi szereg spotkań i szkoleń z podległymi organami, które mają na celu wyeliminowanie problemów ze stosowaniem prawa i zapewnieniem jednolitości w tym zakresie.

POUCZENIE

Zgodnie z art. 13 ust. 2 ustawy o petycjach sposób załatwienia petycji nie może być przedmiotem skargi.

Informacja o przetwarzaniu danych osobowych.

Zgodnie z art. 13 ust. 1 i 2 Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych

osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (Dz. U. UE 119 z 4 maja 2016, str.1, z późn. zm.), zwanego dalej „RODO”, informuję, że:

1. Administratorem Pani/Pana danych osobowych jest Minister Rozwoju, Pracy i Technologii z siedzibą w Warszawie, przy Placu Trzech Krzyży 3/5, 00-507 Warszawa, email: kancelaria@mrpit.gov.pl, tel. +48 222 500 123, adres skrytki na ePUAP: /MPIT/SkrytkaESP, natomiast wykonującym obowiązki administratora jest Dyrektor Departamentu Architektury, Budownictwa i Geodezji.
2. Dane kontaktowe do Inspektora Ochrony Danych: Inspektor Ochrony Danych, Ministerstwo Rozwoju i Technologii, Plac Trzech Krzyży 3/5, 00-507 Warszawa, adres e-mail: iod@mrpit.gov.pl.
3. Pani/Pana dane osobowe będą przetwarzane w oparciu o art. 6 ust. 1 lit. c) RODO tj. na podstawie obowiązku prawnego ciążącego na administratorze, na podstawie przepisów ustawy z dnia 11 lipca 2014 r. o petycjach (Dz. U. z 2018 r., poz. 870), w celu rozpatrzenia petycji.
4. Pani/Pana dane osobowe mogą być udostępniane podmiotom do tego uprawnionym na podstawie odrębnych przepisów.
5. Pani/Pana dane osobowe będą przechowywane przez okres niezbędny do realizacji celów przetwarzania, nie krócej niż okres wskazany w przepisach o archiwizacji.
6. Pani/Pana dane osobowe nie będą podlegać zautomatyzowanemu podejmowaniu decyzji lub profilowaniu.
7. Pani/Pana dane osobowe nie będą przekazywane do państwa trzeciego ani do organizacji międzynarodowych.
8. Podanie danych jest dobrowolne, ale niezbędne do rozpatrzenia petycji.
9. Przysługuje Pani/Panu prawo dostępu do treści swoich danych oraz ich sprostowania.
10. Przysługuje Pani/Panu również prawo do złożenia skargi w związku z przetwarzaniem ww. danych do Prezesa Urzędu Ochrony Danych Osobowych, na adres: 00-193 Warszawa, ul. Stawki 2.

Z upoważnienia, z wyrazami szacunku

Adam Baryłka
dyrektor departamentu
/ kwalifikowany podpis elektroniczny /